

Trädgårdsföreningens bildande



Nils Dahlbeck höll i spaden när föreningens gåva till kommunen skulle planteras - han flankeras här av stadsträdgårdsmästare Sven-Olof Wennerberg, kassören i föreningen, Ronny Stenberg, samt ordförande Gustav Olander. (Foto: Jan-Erik Olander).
Se större bild på nästa sida

Förhållandena var enahanda i inflyttningsbygder i stora delar av Sverige, och den stora efterfrågan av fruktträd skapade ett behov av handledning och råd när det gällde val av sorter och skötsel.

Så bildades den 4 mars 1911 **Fruktodlarförbundet**. En viktig del av dess arbete var utgivningen av tidskriften **Fruktodlaren**.

Vid sammanträde med egnahemsägare inom Trollhättan bildades den 15 april 1946 **Trollhättans Fruktodlarförening**. Mötet hölls i lilla stadsfullmäktigesalen i Stadshuset, nuvarande hotell Svania.

Den första styrelsen bestod av Carl Sköld, ordf, Arthur Hermansson, v.ordf, Sven Cederroth. Kassör, John Detterberg, sekr, Bertil Ronde, v.sekr, samt Holger Svensson och Gustav Karlsson.

Tre trädskötare valdes: Johan Algot Karlsson, Gustaf Nicklasson och Erik Viktor Fransson. Antalet utökades senare till nio. De utbildades i beskärning och besprutning i Hushållningssällskapets regi.

Det inköptes två stycken kärrsprutor och tre ryggsprutor samt diverse handredskap. Årsavgiften bestämdes till 3 kronor, vari ingick prenumeration på tidskriften **Fruktodlaren**. Tillslutningen av medlemmar var från början mycket god. 1950 var medlemsantalet nära 600.

Vid 1800-talets slut och 1900-talets början drogs många arbetssökande till Trollhättan från kringliggande bygder och även från övriga landändar. Många av dem byggde en egen stuga med köpt eller arrenderad tomt. Så uppstod stadsdelarna Egna Hem, Strömslund och Skoftebyn.

Tomterna var ofta väl tilltagna i storlek, åtminstone i Skoftebyn, och dominerades av potatisland, där ägaren odlade potatis för familjens hela årsbehov. I eller invid landen planterades ofta rader av fruktträd. I den mån blomrabatter förekom anlades dessa i anslutning till boningshuset.

Trädskötarna beskar och besprutade under år 1950 4 650 träd och 1 135 buskar.

År 1952 slöts avtal med AB Råsaft i Skövde om mustning av ditsända äpplen. Musten kostade 70 öre/kg. Senare under 1950-talet gjordes ett liknande avtal med Herrljunga Cider AB.

Under 1950-talet inträffade synbarligen en förändring hos många av hur en trädgård borde se ut. Fruktträden från tidigt 1900-tal, som ofta hade planterats för tätt, hade vid den tiden vuxit i varandra och många träd togs bort. Blomrabatter anlades och potatisåkrarna blev gräsmattor. Det började kännas omodernt att vara medlem i en fruktodlarförening, och medlemsantalet dalade mot slutet av 1950-talet. År 1961 beslutades att ändra namnet till Trollhättans Trädgårdsförening.

Många föreläsare har gästade föreningen. 1976 talade Nils Dahlbeck över ämnet "*Att rädda gamla kulturväxter*". Det året var föreningen 30 år och Trollhättans stad var 60. Vid det tillfället skänkte föreningen till staden en amerikansk rödek, vilken planterades i Marie Alberts park.

Olof Lext



Nils Dahlbeck höll i spaden när föreningens gåva till kommunen skulle planteras - han flankeras här av stadsträdgårdsmästare Sven-Olof Wennerberg, kassören i föreningen, Ronny Stenberg samt ordförande Gustav Olander. (Foto: Jan-Erik Olander).